

Torre Ezpeleta / Torre Riba / Ateneu

Rubí

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: C/ Xile, 1, 08191-RUBÍ
Emplaçament Plana de can Bertran

Coordenades:

Latitud: 41.49258
Longitud: 2.03294
UTM Est (X): 419277
UTM Nord (Y): 4593892

Classificació

Número de fitxa 08184 - 76
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Eclecticisme
Segle XX
Any 1912
Autoria de l'element: Rovira i Marcet
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: PECPAR - Fitxa núm. 11
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Rubí, Pça. Pere Aguilera, 1, 08191-RUBÍ
Fitxes associades:
[Ca la Rosa / Can Riba](#)
Autoria de la fitxa Juana Maria Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA
Data de registre de la fitxa: dj., 12/10/2000 - 02:00

Descripció

L'edifici és una construcció aïllada amb planta soterrani, planta baixa i pis, a més d'una torre de dues plantes. La parcel·la està situada a la cantonada dels carrers Xile i Nou, amb entrada pel primer. S'estructura amb un bloc principal i torre de planta quadrada amb teulada de ceràmica vidrada (CASTELL, s.d.). La construcció és de totxo amb doble crugia i corredor central. Els forjats són de bigues de fusta amb revoltó i l'escala és de volta a la catalana. L'acabat exterior és un lliscat i pintat. Els forats de façana es tanquen amb fusteria de taller: finestra, finestró i persiana de llibret. A la torre, els vidres de la part superior de la finestra són de colors. Les baranes dels balcons són de forja, així com les finestres del pis superior, en què l'ampit és substituït per una baraneta. La coberta és plana acabada amb toves. Respecte de l'acabat de l'interior, està fet amb un enguixat, en alguns casos pintat, i la majoria amb decoració de motius florals. Igualment són interessants els acabats interiors de parets i sostres així com els paviments (PLA, s.d.). Aquests, en la seva major part són de mosaic hidràulic destacant-se el del passadís d'accés a la planta baixa i la varietat de dibuixos a la major part de les habitacions. Respecte a la decoració dels sostres cal destacar la del menjador, amb medallons que representen diferents paisatges i edificis. Resulta d'interès, la conservació d'algunes peces de mobiliari d'estil modernista com els dos aparadors quasi idèntics del menjador, penjadors i altre petit mobiliari. Per accedir-hi a la casa s'han de pujar unes escales que s'inicien a la porta del barri, que està flanquejada per sengles pilastres coronades per un remat folrat de picadís de ceràmica. Al jardí creixen llorers, una palmera, una magnòlia, un gran pi i un gran avet, d'entre altres plantes, que li donen una certa frondositat.

Observacions:

S'ha considerat la Torre Riba com un dels millors edificis de Rubí per les seves característiques arquitectòniques, formals i d'acabats (PLA, s.d.). Presenten abundants exemples de plafons de ceràmica en relleu, que en alguns casos es complementen amb garlandes esgrafiades (CAMARERO, MERINO, 1989).

Història

Obra d'un indià (PRAT, 1999), el senyor Climent Riba. Es tracta de la primera gran torre, voltada de jardí, que s'edificava a la vila de Rubí. La seva existència va donar el nom de Xile al carrer on es va construir, per tractar-se del fruit dels negocis americans del seu propietari. Sembla ser que al mateix temps, els dos constructors de la casa aixecaven quatre cases per a ells mateixos, al carrer de Prim. Les males llengües li explicaren el cas al senyor Climent, a lo que aquest, respongué: "Deixeu-los tranquils, que no me'ls acabaran" (TURU et alí, 2000). La plana de can Bertran conegué un projecte d'urbanització unitària a la manera de les ciutat-jardí que es projecten al primer terç del segle XX a altres llocs de Catalunya, mantenint-se part d'aquest projecte en algunes de les grans cases d'estiueig i grans edificis d'aquest sector (CASTELL, s.d.). El pla d'urbanització de la "Plana de can Bertran" data de l'any 1871. Aquesta zona es convertí en un nucli residencial benestant a principis del segle XX, essent aquesta la primera construcció d'aquestes característiques a la zona (CAMARERO, MERINO, 1989). Es tracta de cases eclecticistes que combinen els estils per tal de donar una monumentalització que amagui els pobres materials constructius (CAMARERO, MERINO, 1989). La casa va ser construïda sobre els terrenys de la masia enderrocada de can Serrallach - can Bertran (informació oral de Joan Cardona)

Bibliografia

BEL I CANO, Pere A. (1996) El carrer de Sant Pere i el barri del Padró des dels seus orígens, Rubí, Ed. Pere A. Bel i Cano. CAMARERO, Glòria; MERINO, Joan M. (1989) "Un exemple d'arquitectura eclèctica a Rubí. Les torres de (carrer de Xile)" XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, Vol. II, pp. 247-254, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs. CASTELL ROCABRUNA, Natàlia (s.d.) Recorregut històric per la ciutat de Rubí, Rubí, El Castell - Ecomuseu Urbà, document mecanografiat. PLA ESPECIAL (s.d.). Pla Especial i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Rubí. Document mecanografiat. PRAT, Josep (1999) "Rubí. Passat, present i futur d'una ciutat jove i dinàmica" Rubí. Guia Local. Pp. 6-10, Ed. Hermes Comunicacions S.A. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1984a) Les masies de Rubí i la seva gent. Patronat del Museu-Biblioteca de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1997a) Les masies de Rubí i la seva gent. Rubí, Rubricata. El setmanari de Rubí. Caixa de Terrassa. TURU CREHUERAS, Eulàlia et al. (2000) Rubí a vista de "Rossinyol", Rubricata. Revista Mensual, núm. 2.301, Octubre 2000. S.Ll. Rotimprès. Informació oral de Joan Cardona (març 2001).

